

Hyvinvointialueneuvottelu Kymenlaakson hyvinvointialue

Aika: 5.12.2023 klo 10:00-14:00

Paikka: Kokoustila Jakovara, Mariankatu 9, Helsinki

Alueen edustajat

Nina Brask, aluehallituksen puheenjohtaja

Juhani Carlson, pelastusjohtaja, toimialajohtaja pelastuspalvelut (poistui klo 13:55)

Harri Hagman, hyvinvointialuejohtaja

Ismo Korhonen, toimialajohtaja konsernipalvelut (poistui klo 13:00)

Mari Kuusisto, johtajaylihoitaja

Kati Kälviäinen, talousjohtaja

Lauri Lehto, kehitys- ja toimialajohtaja strategia- ja integraatiopalvelut

Marja-Liisa Mäntymaa, johtajaylilääkäri, toimialajohtaja terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Marjut Nieminen, henkilöstöjohtaja

Anu Salonen, sosiaalipalvelujohtaja, toimialajohtaja sosiaalipalvelut (poistui klo 13:55)

Puheenjohtajisto

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Tiina Snellman, neuvotteleva virkamies, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Tero Tyni, budjettineuvos, VM

Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM (poistui klo 13:53)

Taru Koivisto, johtaja, STM

Eero Nyman, pelastusylitarkastaja, AVI

Taru Syrjänen, arviointipäällikkö, THL

Elina Vesterinen, erityisasiantuntija, STM (YTA-koordinaattori, pääsihteeri)

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari ja yksikönpäällikkö Tiina Snellman avasivat kokouksen klo 10:00.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin esityslistan mukaisesti.

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Kansallinen palvelureformi

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomioita.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alueen edustaja esittelee.

Päätösesitys: Käytiin läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

Työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa,

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomioita.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alue valmistelee tämän kohdan. Alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta kokonaisuutena, ei muutosohjelmien esittelyä. (Litteessä 2)

Päätösesitys: Käytiin läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta. Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 3.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun. Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 4.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Alueen oma nosto on esitetty liitteessä 5.

Päätösehdotus: Käytiin läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämän kohta sovitaan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Todetaan, että neuvotteluissa on muodostettu yhtenäinen käsitys Kymenlaakson hyvinvointialueen tilanteesta. Muutosohjelma on uskottava, mutta edessä on vielä vaikeita poliittisia päätöksiä palveluverkon ja sairaalatoiminnan osalta. Muutosohjelma sisältää sekä rakenteellisia että sisällöllisiä kehittämistoimia. Alueella on vahvaa tahtotilaa digitaalisuuden kehittämiseen. Alueellista kehittämistyötä tehdään henkilöstö huomioiden. Aluetta haastaa taloudellinen tilanne ja väestön rakenteelliset muutokset, jotka kiihdyttävät sote-palvelujen tarvetta. Alue arvioi lisärahoituksen hakemisen tarvetta vuodelle 2025. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät pulmat ovat Kymenlaaksossa keskimääräistä suuremmat. YTA-tasoinen työ on kesken ja se hankaloittaa Kymenlaakson tilannetta.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa

Päätös: Todettiin, että ei ole vaikutuksia.

5.3 Valtioneuvoston toimenpidesuositukset

Ehdotukset valtioneuvoston toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle on esitetty liitteessä 6.

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

- Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainotusta.
- Alueen on kevennettävä palvelurakennetta, kehitettävä tarkoituksenmukaista palveluverkkoa sekä määrätietoisesti lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
- Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
- Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Annetaan esitetyt toimenpidesuositukset

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee ehdotuksen seurattavista asioista kokouksessa

Päätös: Toimenpidesuositusten toteutumista seurataan Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Lain pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seuranta tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön

selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

5 Tilaisuuden päätös

Puheenjohtajat Kari Hakari ja Tiina Snellman päättävät neuvottelun klo 13:59.

Neuvottelujen palautekysely toimitetaan alueelle neuvottelun jälkeen.

Kari Hakari

Osastopäällikkö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman

Neuvotteleva virkamies

Sisäministeriö

Harri Hagman

Hyvinvointialuejohtaja

Kymenlaakson hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali, sisältää liitteen 3 (Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot)

Liite 2: Alueen yleistilanne

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Liite 6: Valtioneuvoston toimenpidesuosituksukset

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Hyvinvointialueen oma selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta

Aluetta koskeva Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio pelastustoimesta hyvinvointialueella

Aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueella

Yhteistyöaluetta koskeva Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valtakunnallinen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio pelastustoimesta

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön vuosittainen selvitys

VN/22236/2023-STM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Hakari Kari 913129191

2024-02-23

SNELLMAN TIINA 91259001R

2024-02-23

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kymenlaakson hyvinvointialueneuvottelu

5.12.2023 klo 10:00-14:00

Kokoustila Jakovara, Mariankatu 9, Helsinki

Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Hallitusohjelma
4. Alueen tilanne ja muutosohjelma
  - 4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti (Ministeriö esittelee)
  - 4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma (Alue esittelee)
  - 4.3 Alueen oma nosto
5. Johtopäätökset
6. Tilaisuuden päätös

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osallistujat

Alueen osallistujat

Nina Brask, aluehallituksen puheenjohtaja

Juhani Carlson, pelastusjohtaja, toimialajohtaja
pelastuspalvelut

Harri Hagman, hyvinvointialuejohtaja

Ismo Korhonen, toimialajohtaja konsernipalvelut

Mari Kuusisto, johtajaylihoitaja

Kati Kälviäinen, talousjohtaja

Lauri Lehto, kehitys- ja toimialajohtaja strategia-ja
integraatiopalvelut

Marja-Liisa Mäntymaa, johtajaylilääkäri,
toimialajohtaja terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Marjut Nieminen, henkilöstöjohtaja

Anu Salonen, sosiaalipalvelujohtaja, toimialajohtaja
sosiaalipalvelut

Valtioneuvoston osallistujat

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Tiina Snellman, yksikönpäällikkö, SM,
varapuheenjohtaja

Tero Tyni, budjettineuvos, VM

Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM

Taru Koivisto, johtaja, STM

Eero Nyman, pelastusylitarkastaja, AVI

Taru Syrjänen, arviointipäällikkö, THL

Elina Vesterinen, erityisasiantuntija, STM (YTA-
koordinaattori, pääsihteeri)

3. Hallitusohjelma

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma jatkaa aiempia uudistuksia

- Hallitusohjelmassa todetaan, että ***sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita***
- Reformin keskeisenä tavoitteena on **tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen**
- Rakennetaan nykyistä selkeämpi kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
- Tehdään mahdollistavaa lainsäädäntöä ja vaikuttavampaa kansallista ohjausta
  - Poistetaan esteitä mm. integraation, tietojohdamisen, digitalisaation ja henkilöstön riittävyyden edistämiseksi
  - Kevennetään sitä yksityiskohtaista palvelujen sisältöjä koskevaa sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja sote-järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä
  - Vahvistetaan yhteistyöaluetasoista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua

Kansallinen palvelureformi ja alueiden muutosohjelmat muodostavat kokonaisuuden

Finanssipoliittinen tavoite: hillitä kustannusten kasvua 2-3 mrd eurolla vuoteen 2031 mennessä suhteessa vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan.

Kansallinen palvelureformi

Kansallisia toimia kuten

Säädösten uudistaminen (mm. terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolait)

Hyvän työn ohjelma ja sote-ammattihenkilölakien muutokset

Tietojohtamisen, digitalisaation ja ohjauksen kehittäminen (mm. sote-järjestämislaki, asiakastietolaki ja mahdollistavampi substanssilainsäädäntö)

0,8 mrd €

Hyvinvointialueiden muutosohjelmat

Alueellisia toimia kuten

Palvelurakenteen kehittäminen (mm. yhteisölliset ja kotiin tuotavat palvelut, palveluohjaus ja palveluketjut, digitaalisten ja etäpalvelujen ensisijaisuus, parhaiden ratkaisujen levittäminen)

Tehostetaan toimintoja ja muutetaan toimintatapoja (mm. investoinnit, hankinnat, tilojen ja palveluverkon järjeistäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, siirtyneet virat)

Lisätään alueiden yhteistyötä ja koordinaatiota (mm. tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, ennakoiva henkilöstö-suunnittelu, lääke-, laite- ja tarvikehankintojen keskittäminen)

1,2 mrd €

Mitä Kansallisella palvelureformilla tavoitellaan?

- **Vauhditetaan alueellista kehittämistyötä**, varmistaen hallittu, samanaikainen ja rohkea muutos koko maassa. Reformin myötä suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ja sote-alan henkilöstöllä on paremmat valmiudet ja resilienssi toimia ja turvata ihmisten perusoikeudet jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Selkeämpi sote-palvelurakenne**, jotta palvelut, henkilöstö ja resurssit kohdentuvat oikein. Ennaltaehkäisevät, perustason ja erityistason sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut muodostavat porrasteisen kokonaisuuden.
- **Digitaalisten ja yhteisöllisten ratkaisujen ensisijaisuus** parantaa palvelujärjestelmän toimivuutta ja hillitsee menokasvua. Rajalliset sote-resurssit saadaan paremmin riittämään, kun kaikkia palvelukanavia sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen resursseja hyödynnetään optimaalisesti. **Panostetaan** poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, omahoidon mahdollisuuksiin, perustason palveluihin (ml. integraatio ja jatkuvuus), digitalisaatioon ja palveluohjauksen (ml. kohdennetut palveluketjut ja –kokonaisuudet).
- **Kansallisesti painotetaan vaikuttavia palveluja, toimintamalleja ja johtamista**. Kansallinen palvelulupaus huomioi alueelliset ja yksilölliset tarpeet, mutta myös realistisesti käytettävissä olevat resurssit. Vähähyötyisiä hoitoja ja tutkimuksia vähennetään.
- **Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaatiovastuuta ja kansallista yhteistyötä** vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi, erityisesti laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien osalta.

Kansallinen palvelureformi

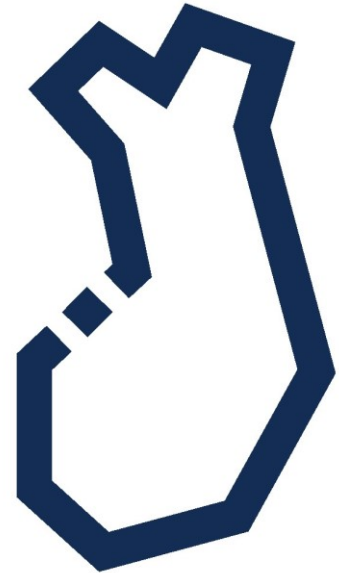
- Toimeenpanossa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden STM:n ja valtioneuvoston hankkeiden ja ohjelmien kanssa

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet

1. Pelastajien koulutusta lisäämällä ja pelastusalan ratkaiseminen.
2. Väestönsuojelun varustuksen oskevan säätelyn uudistaminen ja väestönsuojelutyön organisoinnin kehittäminen.
3. Omatoimisen varustuksen vahvistaminen kaikissa väestöryhmissä.
4. Kansallisen hankkeen käynnistäminen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi.

RÄDDNINGSVÄSENDET

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Hallitusohjelma

- Hallitus edistää työturvallisuutta ja työelämän väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyä. Hallitus parantaa muun muassa hoito- ja pelastushenkilökunnan oikeussuojaa työhön liittyvissä väkivaltatilanteissa virkamiehen suojaa vastaavaksi.
- Hallitus käynnistää kansallisen hankkeen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi. Rikoslakia muutetaan siten, että väkivallasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta seuraavia rangaistuksia.
- Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pelastusalan posttraumatyöpajojen jatkuminen varmistetaan.

Kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi

- Pelastusalan työhyvinvoinnin seurannan työkalu.
- Selvitys pelastusalan työturvallisuuden parantamisen tarpeista.
- Kerätään jo kentällä käytössä olevat hyvät käytännöt jaettavaksi valtakunnallisesti.
- Posttraumatyöpajojen jatkon selvittäminen
- Suojavarusteiden kehittäminen Pelastustoimen suoja-asuja koskevan esiselvityshankkeen toimenpidesuosituksen perusteella
- Hyvän työn ohjelma sisältämään SOTE-toimenpiteiden lisäksi myös pelastustoimeen liittyvät toimenpiteet.
- OM/SM/TEM valmistelee tarvittavat lakimuutokset

Ohjauksen yhteensovittaminen

- Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta.
- Valtiovarainministeriön tehtäväksi tulee sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta. Lähtökohtana on se, että valtioneuvostossa tehtävä hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.
- Käytännössä hyvinvointialueiden ohjauksessa ja hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa alueiden toimintaa ja taloutta arvioidaan aiempaa kattavammin kokonaisuutena.
- Päällekkäiset lakisääteiset ohjausvälineet kuten neuvottelukunnat ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään. Tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja tehokkaampi ohjausrakenne.

**Alueen yleiskatsaus ja
huomiot
hallitusohjelmasta**

**VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET**

Alueen yleiskatsaus – Kymenlaakson tilanne muuttunut lyhyessä ajassa merkittävästi

Kymenlaakson erityispiirteinä ovat olleet ja tulevat edelleen olemaan mm.

- tasaisen nopeasti vähenevä ja ikääntyvä väestö,
- korkea sairastavuus,
- korkea nuorisotyöttömyys sekä
- ikääntyneiden heikko huoltosuhde

Nämä tekijät tulisi erityisesti ottaa huomioon rahoituksen tarvetta arvioitaessa.

Maakunnan ja HVA:n tilanteeseen merkittävästi vaikuttavat tapahtumat (6/2023-)

- 1. Elinkeinoelämän rakennemuutos teollisuudessa** (Sunila, Fazer, MM Kotkamills, Steveco,...)
  - lomautukset, irtisanomiset, työttömyys
  - suorat ja välilliset vaikutukset kasvattavat sote-palveluiden kysyntää lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- 2. Tapahtumat ja toimenpiteet itärajalalla**
  - turvallisuus, ennakointi- ja varautumistoimet
  - turvapaikanhakijat ja laittomat/hallitsemattomat rajanylitykset ja niiden myötä tulevat haasteet
  - suorat ja välilliset vaikutukset kasvattavat sotepe-palveluiden tarpeita

Alueen huomiot hallitusohjelmasta – rahoitus

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 10§:n muuttamisesta (aikataulu, kevät 2024)

Nostot HVA rahoituksen ja sitä ohjaavan lainsäädännön korjaamiseksi, ydinkohdat

- **Toteamus:** merkittävä osa HVA rahoitusongelmista johtuu siirtymävaiheen toteutuksesta ja osa rahoituksen tason tarkistusmenettelystä
- **Rakennuudistusten** toteuttaminen vaatii
  - useamman vuoden aikajänteen
  - HVA:iden lakisääteisten velvoitteiden karsimista
  - normien väljentämistä sekä
  - muutoksia tukevan valtakunnallisen investointiohjelman
- **HVA-indeksiä** tulisi muuttaa siten, että se kuvaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen todellista kustannuskehitystä.
- Vuonna 2025 toteutettavan hyvinvointialueiden **rahoituksen tarkistuksen** yhteydessä tulisi päivittää kuntien kustannuksiin perustuva rahoituksen määrä vastaamaan hyvinvointialueille siirtyneiden palvelujen järjestämisen todellisia kustannuksia
- Rahoitusmallin kannustavuuden lisäämiseksi toteutuneiden kustannusten koko maan tasolla tehtävää jälkikäteistarkistusta lasketaan portaittain lisäämällä malliin niin kutsuttu hyvinvointialueiden omavastuu.
Kommentti: Kannustavuus vs. vaikuttavan ja tarpeen mukaisen palvelun mahdollistaminen?
- **Hyvinvointialuelakia** tulee muuttaa siten, että hyvinvointialueiden alijäämän kattamisvaatimusta sovelletaan ensimmäisen kerran vasta vuodesta 2025 alkaen.

YTA:n valmistelu Etelä-Suomen alueella

Yhteistyöalueiden on oltava maantieteellisesti yhtenäisiä sekä alueen väestön sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen, asiakas- ja potilasturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta toiminnallisia kokonaisuuksia. *Sote järjestämislaki 35§*

- E-S:n YTA:ssa on yhdeksän toimijaa (ml. HUS-yhtymä), joista neljällä Uudenmaan hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla on v. 2023 kesällä hyväksytty järjestämissopimus HUS-yhtymän kanssa.
- Vaikka sopimus painottaa erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämistä ja tuottamista, niin siinä on sotepe-integraation hengessä tehty myös laajempia linjauksia sote-järjestämislain 36§:n tehtävälisäyksen mukaisesti huomioiden mm. tiedolla johtamisen ja tiedon integraation, HYTE-työn, TKKIO-toimintoja, terveydenhuollon palvelujen yhteiset rakenteet ja järjestelmällisen toimintatavan sisältäen myös menettelytavan tarvittaessa rahoituksen ja resurssien siirtoon.
- **→ Kymenlaakson HVA kantaa huolta siitä, että edistääkö E-S:n yhteistyöalue lain tarkoittamalla tavalla asukkaiden yhdenvertaisuutta ja palvelujen saatavuutta kun sen alueella on sopimuksia, jotka saattavat asettaa hyvinvointialueet keskenään eriarvoiseen asemaan?**
- Kriittiset näkökulmat koskevat erityisesti yksittäisen hyvinvointialueen mahdollisuuksista vaikuttaa:
  - Valmiuden ja varautumisen tarkoituksenmukaista järjestämistä (esittely 4.3 alueen oma nosto)
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystyksen ja ensihoidon alueellinen järjestäminen
  - Sähköiset palvelut, tietojärjestelmät ja investoinnit esim. digitaalisuuden kehittäminen
  - TKKIO-toiminnoissa tehtävä yhteistyö yhteistyöalueiden rajat ylittävien kumppanuuksien kanssa

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- **Hyvinvointialueen toimintojen ja käytäntöjen kehittäminen on käynnistynyt** (*Kymenlaakson hyvinvointialueen strategiat vastaavat hyvin valtakunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollolle asetettuja tavoitteita. Hyvinvointialueen strategian jalkauttaminen on käynnistynyt osittain jo vuoden 2023 aikana.*)
- **Hyvinvointialueen taloustilanne on heikentynyt ja kustannukset kasvavat myös tulevaisuudessa** (*Hyvinvointialueen siirtyvät kustannukset ovat laskennallista rahoitusta suuremmat, ja alueen rahoitus vähenee siirtymäkauden aikana rahoitusmallin olosuhdetekijöiden vuoksi. Hyvinvointialue ei saavuta laskennallisen rahoituksen tasoa vuoteen 2029 mennessä, vaan rahoitukseen jää toistaiseksi pysyvä siirtymätasauslisä.*)

Kevään 2023 neuvotteluiden keskeiset seurattavat asiat

Toiminnan ja talouden uudistusohjelma

- Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- Hoito- ja palveluvelka
- Ammatillisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys
- Alueen oma nosto kevään 2023 neuvotteluissa; YTA-alueen hyvinvointialueiden väliset palveluiden hinnoitteluerot. Hyvinvointialueiden välisiin sote-palveluiden hinnoittelun kriteereihin tarvitaan kansallista ohjausta.

Alueen yleiskatsaus

- **Alueen väestökehitys vaikuttaa vahvasti palvelutarpeeseen ja kustannuskehitykseen**
  - Väestön väheneminen ja ikääntyminen jatkuivat Kymenlaaksossa, alaikäisten osuus pieni ja ikääntyneiden osuus kasvoi. Kymenlaakson väestömäärän odotetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä 7 prosenttia nykyisestä ja vuoteen 2040 mennessä 15 prosenttia. Ikääntyneiden osuuteen odotetaan nykyisestä 5 prosenttiyksikön kasvua vuoteen 2030 mentäessä.
- **Alue on jatkanut palvelujen pitkjänteistä kehittämistä ja pyrkinyt varmistamaan palvelujen saatavuutta ja tarvelähtöisyyttä useiden toimenpiteiden avulla**
  - Lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet ovat kasvaneet. Lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelujen käyttömäärä suuri.
  - Ikääntyneiden palvelutarpeen arviointi toteutuu hyvin, mutta palvelutarpeisiin vastaamisessa on haasteita. Palvelurakenteeseen tarvitaan kevyempiä palveluita. Palvelujen heikko saatavuus on vaikeuttanut hoidon jatkuvuutta, ja ohjannut asiakkaita keskimääräistä enemmän päivystyspalveluihin.
  - Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet. Lääkärtilanne on vaikein psykiatrialla ja päivystyksessä, joissa lisäresursseja on varmistettu suurella ostopalvelujen määrällä.
- **Henkilöstövaje heijastuu laajasti palvelujärjestelmään**
  - Alueella on pulaa yleislääkäreistä ja erikoislääkäreistä ja lisäksi sairaanhoitajista, psykologeista, puheterapeuteista ja sosiaalityöntekijöistä. Lääkärtilanne on vaikein psykiatrialla ja päivystyksessä, joissa lisäresursseja on varmistettu suurella ostopalvelujen määrällä.
  - Palvelujen heikko saatavuus vaikeutti hoidon jatkuvuutta ja asiakkaita ohjautui keskimääräistä enemmän päivystyspalveluihin.
  - Työn kuormittavuus lisännyt henkilöstön vaihtuvuutta etenkin koti-, hoiva- ja asumispalveluissa. Hoitohenkilöstön ja lääkäreiden ammattiryhmissä eläköitymisen piikki on edessä. Työhyvinvointijohtamista on kehitetty, pyritty parantamaan työntekijöiden työhyvinvointia ja työkykyä eri toimenpiteiden avulla.

AVI arviointiraportin keskeiset huomiot

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelutason toteutuminen: Käytettävissä olleiden tietojen mukaan Kymenlaakson hyvinvointialueella onnettomuuksien ehkäisyn palvelut ovat toteutuneet määrällisesti pääosin tavoitteiden mukaisesti. Turvallisuusviestintää on tehty määrällisesti valtakunnallista kesiarvoa enemmän.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toimintavalmius on alueella verrattain hyvällä tasolla. Hyvinvointialueen tulee seurata aluekehitystä ja pelastustoiminnan valmiuden riittävyyttä sekä tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen kehittämiseksi. Käytettävissä olevien tietojen perusteella pelastustoiminnan erityisvalmiuksien osalta palvelujen laatu ja riittävyys vastaa alueellista tarvetta.

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien ylläpidossa on tunnistettuja puutteita. Hyvinvointialue on nostanut henkilöresursointiaan, mutta resursointi on edelleen alimitoitettua alueen kohdemäärään nähden.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Väestönsuojeluun liittyvässä kokonaisuudessa, sen järjestelyissä, suunnitelmissa ja ohjeistuksissa on kehitettävää. Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää kehittämistoimenpiteitä.

- Alue on pystynyt lisäämään tukea ja omahoitoa vahvistavia palveluja sähköisen perhekeskuspalvelun ja digitaalisten omahoito-ohjelmien avulla.
- Terveyspalvelujen asiakasohjaus Kaiku24-palvelu on parantanut asiakkaiden yhteydensaantia palveluihin ja laajentanut sähköisten ja etäpalvelujen tarjontaa. ***Kaiku24-palvelu on toteutettu yhteistyössä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa.***
- Suomen Kestävän kasvun-ohjelmassa Kymenlaakso kehittää digitaalisen sote-keskuksen konseptia ja osana sitä on käynnistetty ***sosiaalihuollon asiakasneuvonnan ja digitaalisen palvelukonseptin kehittämistyö.***
- Digitaalista asiointia sote-ammattilaisten kanssa on Kymenlaakson hyvinvointialueella kansallista keskiarvoa (21%) vähemmän (13 %) vuonna 2022.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteenvedo tuottavuusohjelmasta

Haasteet ja lähtökohdat

- Väestö ikääntyy ja yli 75-vuotiaiden palvelutarve kasvaa. Väestöllä useita sosiaalisia haastetekijöitä.
- PTH- ja ESH-palvelujen painotusta pitää muuttaa suhteessa toisiinsa.
- Vaativat palvelut painottuvat voimakkaasti palvelujen käytössä.
- 👷 Nykyisellä rahoitusmallilla ei kyetä vastaamaan pelastustoiminnan riskeihin.
- Henkilöstöpula johtaa ostopalveluiden käyttöön.
- Hyvinvointialueen talous alijäämäinen 78 M€ eli valtion rahoituksessa on kattamistarve. Kustannusten painopiste erityistason ja asumispalveluissa.

Tuottavuusohjelman laadinta

- ✓ Tuottavuusohjelman taloudellinen tavoite 78 M€ perustuu vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaan.
- ✓ Ohjelma on laadittu henkilöstöä osallistaen.
- ✓ Toimintaympäristö on muuttuva ja siksi tuottavuusohjelmaa päivitetään tarvittaessa.

Tavoitteet vuosille 2023-2025

Tuottavuusohjelman tavoitteet ovat seuraavat:

Tarjoamme neuvontaa ja asiakasohjausta yhdenmukaisesti ja digitaalisesti.

Tarjoamme digitaalisia palveluita lähellä asiakkaita.

Automatisoimme palvelutuotantoa, jotta työntekijöillä on aikaa asiakaskohtaamisille.

Suunnittelemme tulevaisuuden palvelu- ja yhteistyöverkon niin, että se tukee tuottavuutta.

Teemme päätökset palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tietoon pohjautuen.

Olemme moderni työnantaja, joka varmistaa kestävän palvelutuotannon.

- ✓ Toimenpiteet linkitetty ym. tavoitteisiin.
- ✓ Toimenpiteitä on tunnistettu yli 110 kpl.
- ✓ Osa toimenpiteistä jo hankkeissamme toteutuksessa.
- ✓ Lisäksi kehitämme muutos- ja päivittäisjohtamista osana kaikkea toimintaa.

Tuottavuustavoitteet euroina

Panostus (+) tai säästö (-) v. 2023-2025		YHTEENSÄ M€
	Henkilöstökulut	+12...+16
	Palvelujen ostot	-28...-89
	Tilavuokrat	-1...-5
	YHTEENSÄ	-17...-78 M€

Toimenpiteiden toteuttamiseksi:

- ✓ Vakauttamisraha 10,9 M€ valtiolta
- ✓ Hankerahoitus

Tuottavuusohjelman toteutus ja seuranta

- ✓ Tuottavuusohjelman ohjausmalli:
  - Toimenpiteiden ja tuottavuustavoitteiden johtaminen
  - Muutoksen johtaminen
  - Toimenpiteiden projektointi
- ✓ Toimeenpano on alkanut syksyllä 2023.
- ✓ Ohjelman johtamismallissa aluevaltuustolla, aluehallituksella ja johtoryhmällä on oma rooli ohjelman seurannassa ja ohjauksessa.

Digi- ja asiakasohjaus-teema - Digitaalisen sote-keskuksen konsepti

Sote-keskuksemme asiakkaat ovat erilaisia ihmisiä, joilla on erilaisia tilanteita ja tarpeita

Satunnaiskävijäasiakkaat

- ✓ Nopeat väylät hakeutua palveluiden piiriin ja palvelutarpeen **ratkaiseminen nopeasti** yhdellä yhteydenotolla

Ennaltaehkäisyasiakkaat

- ✓ Helpot yhteydenottokanavat ja **pääsy tarvittaessa palveluihin vaivatonta**
- ✓ **Motivointi** oman terveyden haltuunottoon sekä näissä tukeminen

Paljon palveluita tarvitsevat asiakkaat

- ✓ Hoidon tarpeen **ennakointi ja tieto omaan hoitoon osallistuvista tahoista**
- ✓ **Selkeä hoitosuunnitelma**, joka tukee myös tilanteen muuttuessa
- ✓ **Tukea** oman hoidon koordinointiin ja **tuttu ammattilainen** joka tuntee tilanteen

Luomme tarpeita vastaavat digitaaliset ratkaisut asiakkaidemme ja ammattilaistemme tueksi

KESKEISIÄ OMINAISUUKSIA

- ✓ Itsenäinen palvelutarpeen arvio ja **pitkälle automatisoidut palvelukanavat**
- ✓ **Nopeat asiakkaan palvelutarpeeseen vastaavat palvelukanavat**
- ✓ **Riskitekijöiden arvioiminen** suoraan ja automaattisesti asiakkaan terveysdatasta
- ✓ **Matalan kynnyksen yhteydenotto, motivoivat hoitopolut & muistutukset** oman terveyden edistämiseksi
- ✓ **Palvelutarpeessa olevien näkyväksi tekeminen ammattilaiselle** herätteiden avulla
- ✓ **Näkymä asiakkaan hoitoon osallistuviin tahoihin** ja viestimahdollisuus ammattilaisten asiakkaan välille
- ✓ **Selkeät näkymät** terveystietoihin ja tuleviin tapahtumiin hoidon koordinoinnin ja suunnittelun tueksi
- ✓ **Muistutukset** tulevista palvelutapahtumista

Kokoamme digitaaliset ratkaisut selkeäksi kokonaisuudeksi

Asiakkaan työpöytä

- 🍏 Oman terveyden edistäminen
- 🗨️ Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta
- ❓ Tietoa milloin olla yhteydessä terveydenhuoltoon
- 🚶 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat toimijat

Sähköinen asiointialusta

- 📅 Itsenäinen HTA & ajanvaraus
- 📄 Omien terveystietojen katselu ja tuottaminen
- 🖋️ Tukitoiminnot (mm. suostumukset)
- 🕒 Herätteet & hoidollinen viestintäkanava
- ➔ Hoito-ohjelmat ja polut

Ammattilaisen työpöytä

- 👤 Asiakkaan terveystiedot
- ✉️ Asiakasviestintä
- ❓ Päätöksen tuki
- 🕒 Viestit ja hälytykset

Löydä tukea digiasiointiin

Visiomme

Autamme asiakasta ottamaan oma terveytensä ja hyvinvointinsa haltuun digitaalisilla välineillä – **omien voimavarojensa mukaan.**

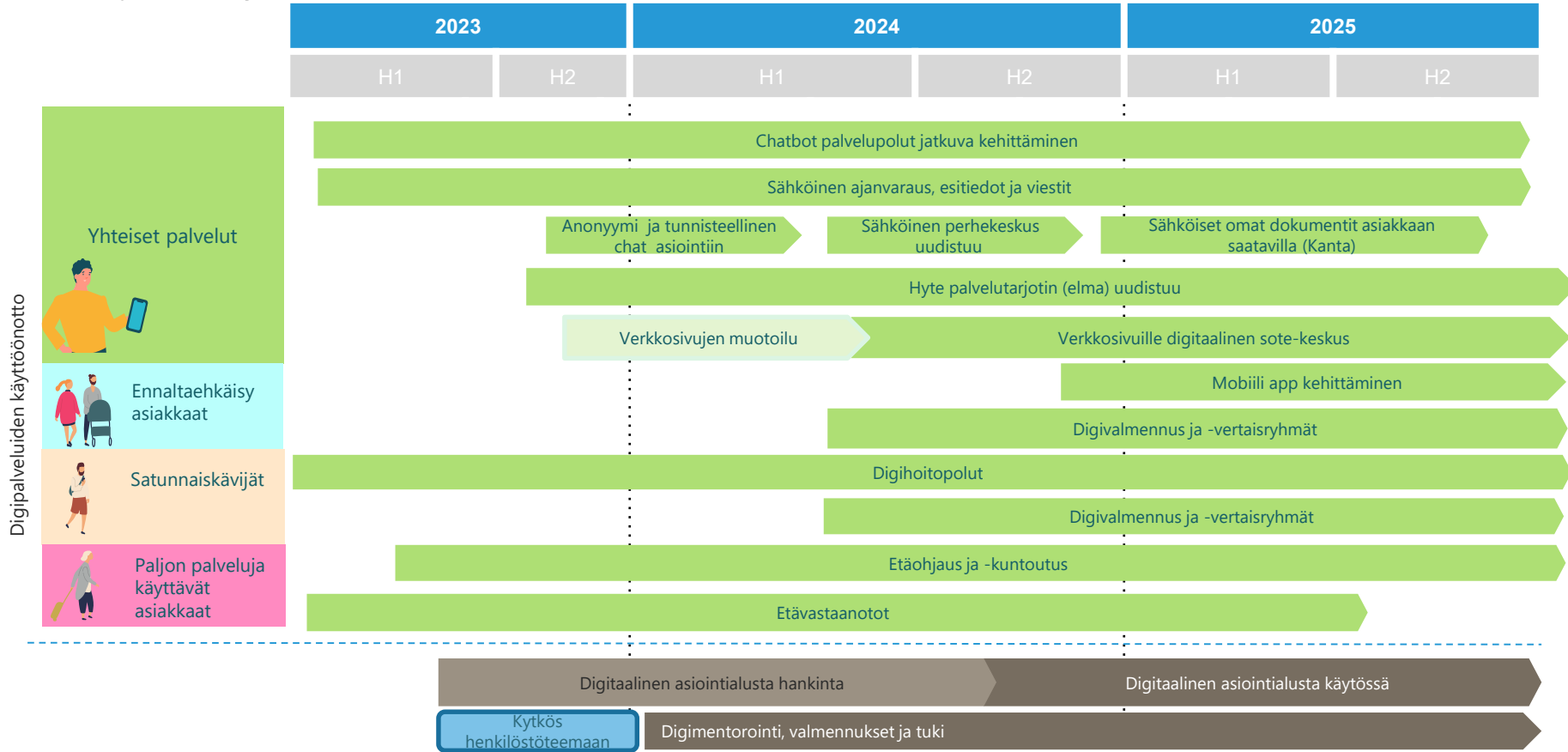
Tavoitteemme

- ✓ Sähköinen asiointi lisääntyy
- ✓ Henkilöstön työ sujuvoituu
- ✓ Heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevien tilanne paranee

Digipalvelujen kehittäminen on jatkuvaa kaikissa palveluissa

keskeiset ajurit: Muutoksen johtaminen ja toimeenpanossa onnistuminen,
Kaiku24 jatkokehitys sekä Digialustahankinta ja ASTA

Kaiku24:n olemassaolon oikeutus on tuottaa parasta mahdollista ensilinjan hoitoa ja palvelua kansalaisille

Kaiku24 on kaikkien sote-palvelujen ensilinja.

Digitaalisena sote-keskuksena monikanavaiset, 24/7 palvelut mahdollistuvat.

Tuottaa palveluita yli-hva-aluerajojen.

Kaiku24 on ratkaisu preventioon ja asiakasvirtojen ohjaamiseen, koska hoitoon ja palveluihin pääsy on nopeaa.

Asiakassegmentointi tapahtuu HTA:n yhteydessä, ohjaus oikeaan hoito- ja palvelupolkuun.

Paljon palveluja käyttävät tunnistetaan (HTA + datalähtöisesti) ja ohjataan kustannusvaikuttaviin palvelupolkuihin. Kaiku24 toimii keskitettynä koordinaattorina tälle asiakasryhmälle.

Ydintuotteet:

- Asiakasohjaus
- Palveluohjaus
- Etänä ja diginä annettava hoito ja palvelu

Hoidon jatkuvuus varmistuu yhteistyössä hva kanssa, koska Kaiku24 integroituu hva:n hoito- ja palveluprosesseihin.

Todistettavasti Kaiku24 parantaa

- saatavuutta
- tuottavuutta
- kustannustehokkuutta
- Asiakaskokemusta

Kaiku24:n työvoiman tarve on 75% pienempi kuin hva:n tuottamana.

Kaiku24 tuo soteen lisää työvoimaa ja uutta osaamista

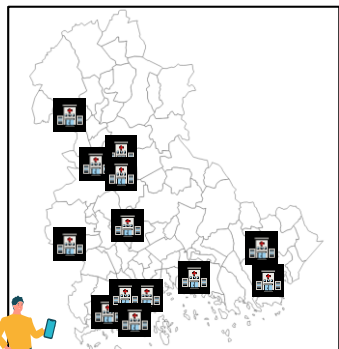
- Kaikussa tehtävä työ on uusi sote-etä- ja digityön professio
- Tarjoaa mahdollisuuden työskennellä paikkariippumattomasti ja osa-aikaisesti

Päätösesitys 2: Vaihtoehdot palveluverkosta

Säästöpotentiaaliarvio*

	2024-2025	2024-2025	Per vuosi
Yhteensä	0	0	0
Nykyinen hajautettu malli	0	0	0
Nykyinen: 10 toimipistettä	-4 M€	-23 M€	-3 M€
Vaihtoehto 1	-6 M€	-41 M€	-6 M€
Vaihtoehto 2	-16 M€	-98 M€	-14 M€

Nykyinen hajautettu malli – ei muutoksia

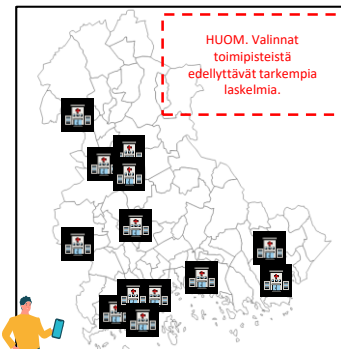
--Toteutettavissa vuosina 2024-2025--

Ei tehdä merkittäviä muutoksia nykyiseen palvelurakenteeseen tai -verkkoon.

Digipalveluja ja avustettua asiointia (ikäihmisten neuvola) lisätään maltillisesti.

Haasteena henkilöstön saatavuus erityisesti haja-asutusalueiden toimipisteisiin.

Vaihtoehto 1: Nykyinen hajautettu malli, 10 toimipistettä

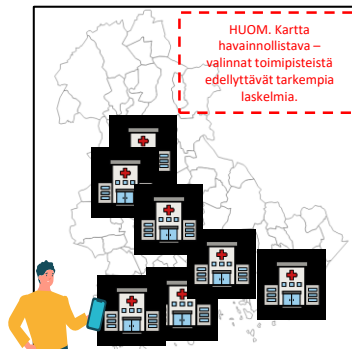

--Toteutettavissa vuosina 2024-2025--

Hajautettu malli, jossa palveluja tuotetaan kymmenessä toimipisteessä.

Digipalveluja ja avustettua asiointia (ikäihmisten neuvola) lisätään maltillisesti.

Vaihtoehto 2: Alueellinen malli

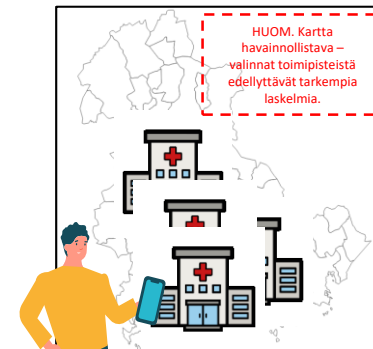
--Toteutettavissa vuosina 2025-2030--

Palveluja tuotetaan seitsemässä toimipisteessä.

Suurimmissa toimipisteissä laajat aukioloajat (esim. arkin klo 8-20 ja lauantaisin 8-16).

Digipalveluja ja avustettua asiointia (ikäihmisten neuvola) lisätään merkittävästi.

Vaihtoehto 3: Keskitetty malli

--Toteutettavissa vuosina 2025-2030--

Palveluja tuotetaan neljässä tai viidessä toimipisteessä.

Suurimmissa toimipisteissä laajat aukioloajat (esim. arkin klo 8-20 ja lauantaisin klo 8-16).

Digipalvelut korvaavat merkittävän osan kivijalkapalveluista. Avustettua asiointia lisätään merkittävästi (ikäihmisten neuvola).

Palveluja tuotetaan haja-asutusalueille liikkuvana/jalkautuvana palveluna.

*Esitetyt luvut ovat arvioita tila- ja toimintarakenteellisista muutoksista eri vaihtoehdoissa. Säästöt tarkoittavat toimintarakenteiden uudistamista sekä käytännön muutoksia toiminnassa kustannusten vähentämiseksi, kuten valittujen ostopalvelujen käytöstä luopumista. Säästöpotentiaali vaihtelee vuosittain.

Toimenpiteet

- Olemme käynnistäneet Työnantajamielikuva-ryhmätyöskentelyn osana HVA:n strategian ja tuottavuusohjelman henkilöstöteemaa.
- Henkilöstö muutoksessa –ohjelma ja tehostetut esihenkilökoulutukset vahvistavat henkilöstön osaamista, mm. digi-kyvykkyyttä ja lean-osaamista prosessien kehittämiseksi sekä tukevat muutoksessa.
- Päivitämme työnkuvia erityisesti asiakastyötä huomioiden. Kehitämme urapolku- ja suorituksen palkitsemismalleja.
- Työhyvinvoinnin kehittämistä tuemme tiedolla johtamisen, toimialakohtaisen työkykyjohtamisen ja osatyökykyisten työllistymistä edistävin toimin, yhteistyössä Kevan ja työterveyshuollon kanssa.
- Henkilöstön riittävyttä varmistamme varahenkilöstöä sekä opiskelija- ja oppilaitosyhteistyötä vahvistaen, KV-rekrytointimallia ja eläköityvien työpanosmahdollisuuksia käyttäen.
- Jatkamme keskitetyn, optimoidun ja yhteisöllisen resurssisuunnittelun edistämistä toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Suunnittelussa huomioimme työ- ja vapaa-ajan yhteensovittamismahdollisuuksia (mm. etätyöt ja eripituisten työvuorojen mahdollisuudet).
- Henkilöstösuunnitteluprosessia ja sen työvälineitä kehitetään tukemaan strategista ja toimintalähtöistä resurssisuunnittelua.

Henkilöstö-teema

Tavoitteet

- Alueemme tavoitteena on toimia edelläkävijänä aktiivisessa, avoimessa ja ennakoivassa yhteistoiminnassa. Muutokset suunnitellaan ja toteutetaan vuoropuheluna henkilöstön kanssa.
- Henkilöstön työtyytyväisyys ja -motivaatio vahvistuvat, hallitaan lähtövaihtuvuutta sekä vaikutetaan rekrytoinnin tehokkuuteen.
- Varmistamme henkilöstön osaamista ja kyvykkyyttä siten, että työpanos kohdistuu tehokkaimmin asiakkaille lisäarvoa tuovaan työhön.
- Henkilöstökustannukset alenevat sijaisten, ylitöiden ja vuokratyövoiman käytön vähenemisen kautta.
- Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaoloihin liittyvät kokonaiskustannukset alenevat.
- Toimenpiteet mahdollistavat digitaalisen sote-keskuksen laadukkaan toiminnan ja tuottavuusohjelman hyötyjen saavuttamisen

Ostopalvelut-teema

Toimenpiteet

- Palvelujen ostoja vähennetään palveluverkkoa ja -prosesseja uudistamalla sekä siirtämällä toimintoja harkitusti omaksi toiminnaksi.
- Palvelujen ostoja toteutetaan tietoon perustuen hyödyntäen tuotantotapa-analyysia. Tuotantotapa-analyysin käyttöönotto on aloitettu ja ensi vuodesta alkaen kaikista merkittävimmistä palveluhankinnoista tehdään tuotantotapa-analyysi ennen mahdollisen uuden kilpailutuksen toteutusta.
- Painopistettä ostopalveluissa resurssien ostamisesta lopputuloksen ostamiseen. Suositetaan etenkin vaikuttavuusperusteisia hankintoja, joille määritellään mitattavat tavoitteet. Ostopalveluilla tuetaan uudistumisen toteuttamista.
- Lisätään vuoropuhelua yksityisten palvelutuottajien kanssa ja avoimuutta oman toiminnan kustannuksista ja tiedotetaan markkinoita tulevista hankinnoista. Hyödynnetään markkinoilla olevia uusia tuottavuutta tukevia ratkaisuja ja innovaatioita.
- Käydään läpi sidosyksikköostot, arvioidaan niiden tehokkuutta ja tarvittaessa kilpailutetaan.
- Digitalisoidaan ja automatisoidaan hankinta- ja ostoprosesseja aina hankintaehdotuksesta ostolaskuihin.
- Lisätään henkilöstön hankinta-, osto- ja sopimusosaamista säännöllisillä koulutuksilla

Tavoitteet

- Ostopalveluiden käytön vähentäminen.
- Ostopalveluiden toteuttaminen tietoon pohjautuen
- Yhteistyö yksityisten tuottajien kanssa tukee hyvinvointialueen tavoitteita

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen erityiskysymykset)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueen tilannekeskus ja YTA-tiket

- **Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukset aloittivat yhteistyöalueilla vuoden 2023 alusta.**
  - hyvinvointialueiden omaa tilannekuvaa ja tilannekeskuksia tarvitaan edelleen
  - yhteistyössä alueen tilannekeskusten kanssa tuotetaan sekä välitetään tilannekuvaa
- **Hyvinvointialueen oman tilannekeskuksen tavoite on mahdollistaa SOTEPE palveluintegraatio ja parantaa tuottavuutta,**
  - optimoida palvelujen tuottamista
  - HVAn yhteiset toimintaa- sekä tilannekuvaa tuottavat järjestelmät (yhteensopivuus YTA-tike ratkaisujen kanssa)
- **Pelastustoimessa valmisteilla VN asetus valtakunnallisten ja alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden ja muun pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden kokoamisesta.**
  - Pelastustoimen osalta ei ole osoitettu erillistä rahoitusta YTA palvelujen tuottamiseen tai käynnistämiseen, kuten SOTE toimialalla on tehty.
  - Asetus on valmisteltu virkatyönä sisäministeriössä ilman tarvittavaa yhteistyötä järjestämisvastuullisten hyvinvointialueiden kanssa eikä siinä ole selvitetty tilannekuvaan ja sen toiminnalliseen toteuttamiseen liittyviä kokonaisuuksia tai kustannusvaikutuksia.
- **Alueille ei tule osoittaa uusia veloitteita ilman vastaavaa rahoitusta.**

Kymenlaaksolla on rajamaakunnan erityisiä riskejä ja varautumisvelvollisuuksia

- **Kymenlaakson hyvinvointialueella on oltava sekä toiminnan että riskien realistinen ja reaaliaikainen tilannekuva**
  - Tilannekeskuksen on palveltava koko so-te-pe-kenttää
- **Poikkeustilanteissa tarvittavaa so-te-pe-osaamista on ylläpidettävä jatkuvasti**
  - Oman osaamisen ylläpito ja materiaallinen varautuminen
    - Poikkeustilanteissa tarvittavaa osaamista voi harvoin tuoda ulkopuolelta, jos sitä ei ole alueella valmiina
  - Virka-apu ja saumaton yhteistoiminta muiden toimijoiden kanssa
    - YTA-tiket
- **Oman väestön palvelukyky on pidettävä riittävänä häiriötilanteissakin**

5. Johtopäätökset

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteinen näkemys alueen tilanteesta

- Tämä osio täytetään neuvotteluissa

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

- Mahdolliset vaikutukset STM ja SM selvityksiin

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituksset

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mahdolliset toimenpidesuosituksset

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

- Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainotusta.
- Alueen on kevennettävä palvelurakennetta, kehitettävä tarkoituksenmukaista palveluverkkoa sekä määrätietoisesti lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
- Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
- Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

Mahdolliset toimenpidesuosituksset

SM:n suositusehdotukset:

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkotoimista sopiminen

- Seurattavat asiat ja seurantatapa

6. Tilaisuuden päätös

KIITOS!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueneuvottelu Kymenlaakson hyvinvointialue

Aika: 5.12.2023 klo 10:00-14:00

Liite 2 Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

3. Hallitusohjelma // 45 min/ klo 10.15–11.00

3.1 Hallitusohjelman linjaukset (15 min.)

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta (15 min), diat 14-16

Esittelijä: hyvinvointialuejohtaja Harri Hagman, talusjohtaja Kati Kälviäinen ja toimialajohtaja Ismo Korhonen

Rahoitus

- VM rahoitus
- HVA indeksi
- Tasapainotusaika
- Velvoitteet / normi

YTAn valmistelu Etelä-Suomen alueella

Etelä-Suomen yhteistyöalueella on yhdeksän toimijaa (ml. HUS-yhtymä), joista neljällä Uudenmaan hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla on v. 2023 kesällä hyväksytty järjestämissopimus HUS-yhtymän kanssa.

Vaikka sopimus painottaa erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämistä ja tuottamista, niin siinä on sotepe-integraation hengessä tehty myös laajempia linjauksia sote-järjestämislain 36§:n tehtävälis-tauksen mukaisesti huomioiden mm. tiedolla johtamisen ja tiedon integraation, HYTE-työn, TKKIO-toimintoja, terveydenhuollon palvelujen yhteiset rakenteet ja järjestelmällisen toimintatavan sisältäen myös menettelytavan tarvittaessa rahoituksen ja resurssien siirtoon.

Kymenlaakson HVA kantaa huolta siitä, että edistääkö E-S:n yhteistyöalue lain tarkoittamalla tavalla asukkaiden yhdenvertaisuutta ja palvelujen saatavuutta, kun sen alueella on sopimuksia, jotka saattavat asettaa hyvinvointialueet keskenään eriarvoiseen asemaan?

Kriittiset näkökulmat koskevat erityisesti yksittäisen hyvinvointialueen mahdollisuuksista vaikuttaa:

- Valmiuden ja varautumisen tarkoituksenmukaista järjestämistä (esittely 4.3 alueen oma nosto)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystyksen ja ensihoidon alueelliseen järjestämiseen (esittely 4.3 alueen oma nosto)
- Sähköiset palvelut, tietojärjestelmät ja investoinnit esim. digitalisaation kehittäminen
- TKKIO-toiminnoissa tehtävä yhteistyö yhteistyöalueiden rajat ylittävien kumppanuuksien kanssa

Hyvinvointialueneuvottelu Kymenlaakson hyvinvointialue

Aika: 5.12.2023 klo 10:00-14:00

Liite 4 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila 150 min / 11.00 – 13.30

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

120 min / diat 24-31, kokonaisuutta käydään keskustellen läpi

Esittelijä: toimialajohtaja Lauri Lehto ja henkilöstöjohtaja Marjut Nieminen

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun.

Kymenlaakson tuottavuusohjelma 2023-2025

Tuottavuusohjelman tavoitteena on aluevaltuuston 20.6.2023 hyväksymän suunnitelman mukaisesti saavuttaa tasapainoinen talous Kymenlaakson hyvinvointialueella vuoden 2025 loppuun mennessä. Talouden tasapainon saavuttamiseksi tuottavuusohjelmalle on asetettu kuusi toiminnan muutoksen tähtävää tavoitetta, joiden avulla muutostyötä tehdään. Muutostyötä kuvaavat tavoitteet ovat:

- Tarjoamme neuvontaa ja asiakasohjausta yhdenmukaisesti ja digitaalisesti.
- Tarjoamme digitaalisia palveluita lähellä asiakkaita.
- Automatisoimme palvelutuotantoa, jotta työntekijöillä on aikaa asiakaskohtaamisille.
- Suunnittelemme tulevaisuuden palvelu- ja yhteistyöverkon niin, että se tukee tuottavuutta.
- Teemme päätökset palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tietoon pohjautuen.
- Olemme moderni työnantaja, joka varmistaa kestävän palvelutuotannon.

Tuottavuusohjelman toimeenpanon tavoitteena on, että tuottavuusohjelma on edennyt vuoden 2024 aikana täysimääräisesti toimeenpanovaiheeseen. Tuottavuusohjelmaa edistetään neljän teeman avulla:

- Digipalvelut ja asiakasohjaus, jossa tavoitteena on koota hyvinvointialueen digitaaliset ratkaisut ja asiakasohjaus selkeäksi kokonaisuudeksi ja digitaalseksi sote-keskukseksi.
- Palveluverkko ja – rakenne teemassa tavoitteena on, että tulevaisuuden palveluverkko ja palvelurakenneskenaario ovat edenneet suunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on, että valitun skenaarion toteuttaminen on aloitettu vuoden 2024 aikana.
- Henkilöstöasioiden kehittäminen, jossa tavoitteena on edistää modernin työnantajan työ- kulttuuria ja vahvistaa tähän liittyviä työvälaineitä. Henkilöstöasioiden kehittämisessä keskitytään kokonaisvaltaisesti henkilöstövoimavarojen strategista suunnittelua ja kehittämistä edistäviin toimenpiteisiin. Keskiössä ovat työhyvinvoinnin, palkkaus-, palkitsemis- ja työaikamallien, työaika- ja resurssisuunnittelun, osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen sekä esihenkilö- ja johtamistyön vahvistaminen.

- Ostopalvelut, joiden kehittämisessä on käynnissä prosessin uudelleenorganisointi ja mahdollisten ostopalveluihin liittyvien päällekkäisyyksien poistaminen. Hankintoihin liittyvää päätöksentekoa tuetaan tuotantotapa-analyysillä.

Ohjelman säästötavoite on **-78M€**

Ohjelman tavoitteena vuoden 2023 alkutilanteen perusteella on saavuttaa 2025 loppuun mennessä yhteensä -78 miljoonan euron säästöt. Vuodelle 2024 säästötavoite on -32 miljoonaa euroa.

Tuottavuusohjelmassa pyritään vaikuttamaan henkilökustannuksiin (n. 400M€ v.2023), ostopalvelukustannuksiin (424M€ v. 2023) ja tilavuokriin (48M€ v.2023).

Palvelujohdon tunnistamat kuluerien aiheuttajat ja taustahaasteet

- Palvelurakenne (raskaat palvelut painottuvat perustasoa enemmän)
- Henkilöstöpula
- Henkilöstön "vajaahyödyntäminen"
- Väestön ikääntymisen myötä tulevat palvelutarpeet
- Asiakstarpeita ei kohdata palveluprosesseissa riittävän ajoissa tai oikealla palvelulla
- Toimitilat eivät tue tehokasta toimintaa
- Ostamisen prosessit johtavat kalliisiin / päällekkäisiin ostoihin

Keskeisiä tuottavuusprojekteja 2023-2025 (2030*)

- *Palveluverkon uudistamisella ja digitaalisten palveluiden lisäämisellä on saavutettavissa -0-30M€
- Henkilöstöteema -20 M€
- Hankintatoiminnan uudistaminen -5 M€
- Lisäksi alueella on käynnistetty useita tuottavuutta parantavia pienempiä projekteja

Näkymät talousarviokaudelle 2024-2026

Kymenlaakson hyvinvointialueen talousarviossa 2024 on huomioitu tuottavuusohjelmataavoite 32,1 milj.euroa. Vuoden 2023 talousarviossa asetettu talouden tasapainotusjaksolle yhteensä 78 milj.euron tuottavuustavoite. Kustannuspainetta aiheuttaa jo tiedossa olevat toimittajien uudet hinnankorotukset ja palkkaratkaisun vaikutus kustannuksiin. Näiden kokonaisarvoksi vuodelle 2024 on laskettu 63,9 milj.euroa. Hinnankorotuksia on tulossa kaikkiin palveluihin painottuen erityisesti asumisen palveluihin.

Vuoden 2023 tulos on muodostumassa talousarvion mukaisena, noin 50 milj.euroa alijäämäisenä. Talouden tuloksessa näkyy mm. käynnistynyt toimittajahintojen nousu erityisesti asumispalveluissa ja vuokra-kustannuksissa, palkkaratkaisu ja hoitovelan purun käynnistyminen. Lakisääteisiä palveluja on jouduttu toteuttamaan ennakoitua enemmän ostopalveluina. Loppuvuoden riskeinä Kymenlaaksossa nähdään erityisesti koronatilanteen aiheuttama palvelutarpeen merkittävä lisääntyminen, mahdollisesti valtakunnan rajalla tapahtuvan toiminnan aiheuttama erityinen palvelutarve, sekä turvallisuuteen kuuluvat öljy- ja ympäristöriskitekijät.

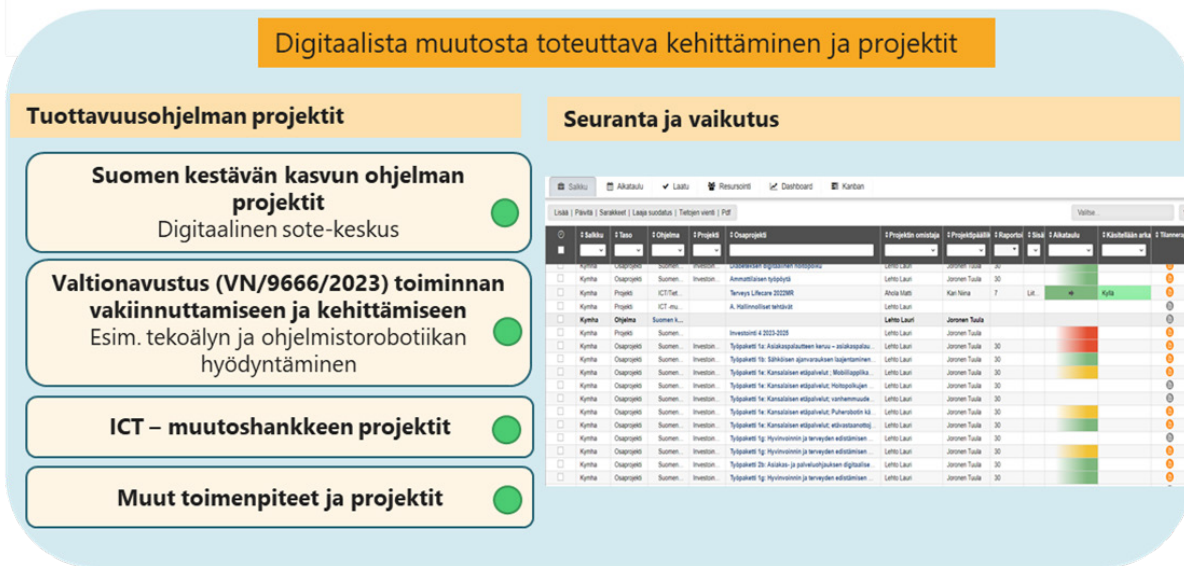
Toiminnan keskiössä on toteuttaa lakisääteiset palvelut kestävällä ja vaikuttavalla tavalla varmistuen kustannustehokkaimman toteutuksen myös pidemmällä tähtäimellä. Kehitystä viedään eteenpäin tuottavuusohjelman toteutuksilla, tarkan euron taloudella ja investoimalla tuottavuutta tuottaviin ratkaisuihin.

Teema Digitalisaatio ja asiakasohjaus

Digitalisaatio- ja asiakasohjaus teema toteuttaa Kymenlaakson hva:n valtuuston 20.6.2023 hyväksymää tuottavuusohjelmaa, jonka tavoitteena on varmistaa, että sosiaali- terveys- ja pelastustoimen palvelut ovat jatkossakin saatavilla ja omassa ohjauksessamme Kymenlaakson alueella. Tavoitteina vuosille 2023-2025 on: tarjota neuvontaa ja asiakasohjauista yhdenmukaisesti ja keskitetysti, tarjota digitaalisia palveluita lähellä asiakkaita ja automatisoida palvelutuotantoa, jotta työntekijöillä on aikaa asiakaskohtaamisille. Tavoitteiden toteuttamisen toimenpiteinä on toteutettu Digitaalisen sote-keskuksen konseptisuunnittelu, johon on osallistettu palvelutuotannon ammattilaisia. Digitaalista transformaatiota toteutetaan kehittämisen toimenpiteillä ja mittavalla projektisalkulla. Projekteja ohjataan ja johdetaan sekä hankekohteisilla ohjausmalleilla että hyvinvointialueen johtamisjärjestelmän ja raportointikäytäntöjen mukaisesti (kuva 1).

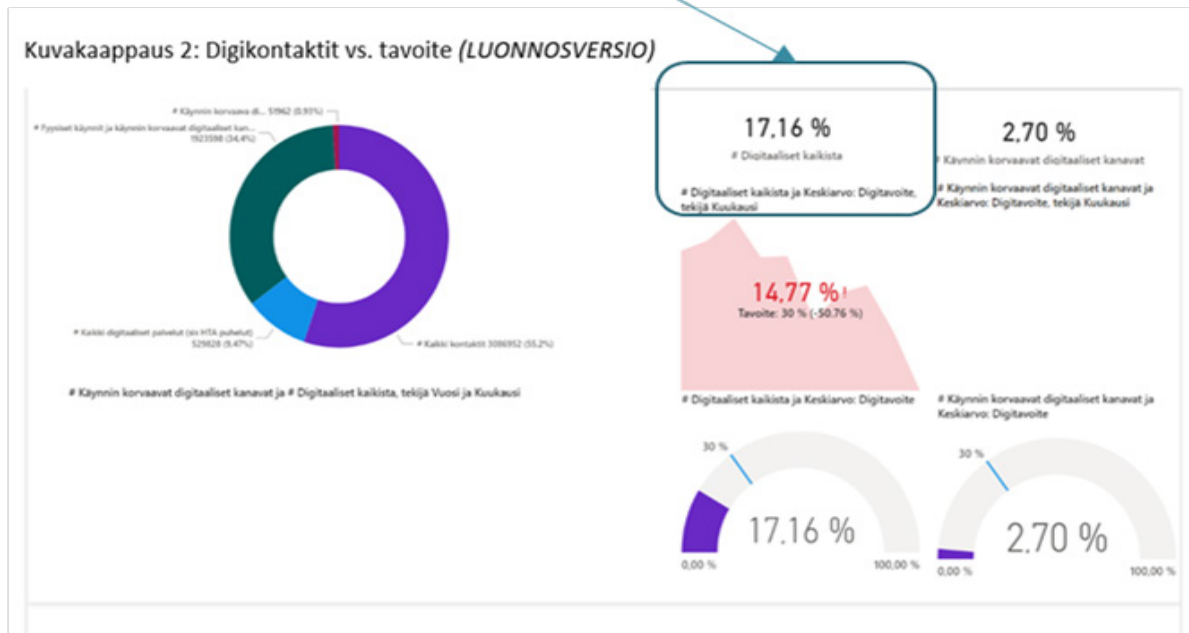

Kuva 1. Digihankkeiden toimeenpanoa ohjataan systemaattisesti.

Tavoitteen toteutumisen edistymisen seurantaan on otettu käyttöön mittarit: Digitaalisten asiointien osuus kaikesta asiointista (kontaktityypeistä) prosentteina ja käynnin korvaava digitaalinen asiointi. Mittarien visuaalinen työstö on vaiheessa - raportointijärjestelmänä PowerBI (kuva 2).

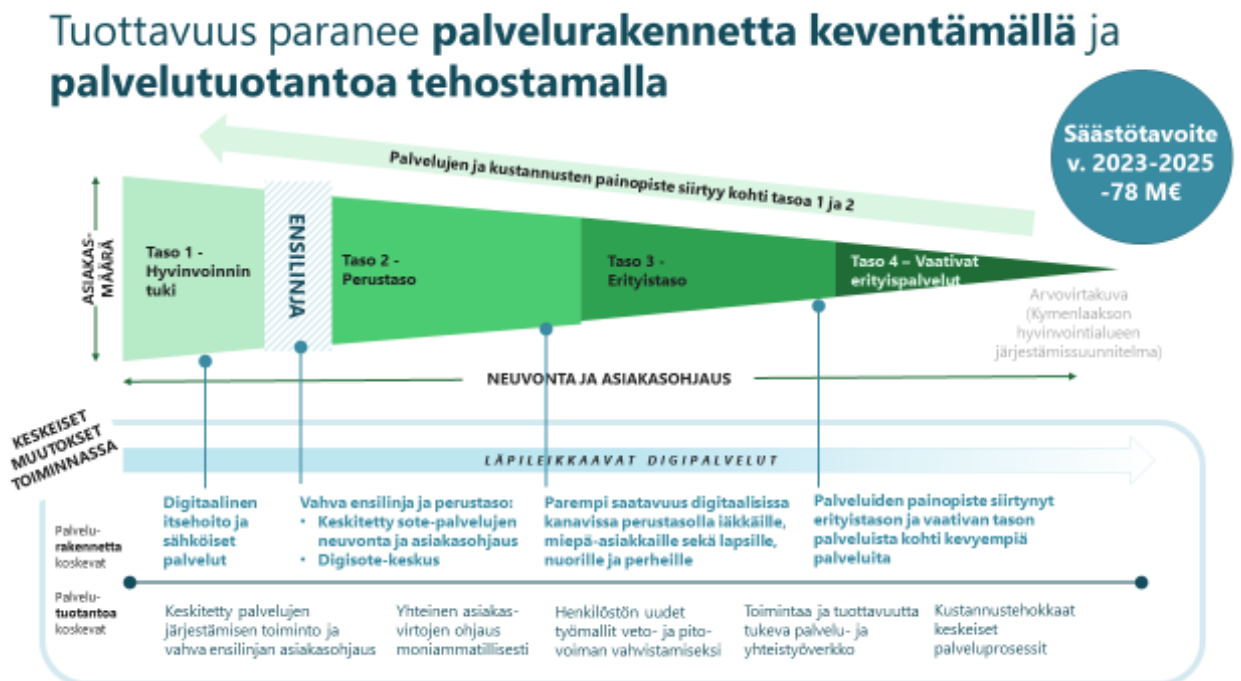
Kuva 2. Kymenlaaksossa seurataan palvelujen "digitaalisuusastetta".

Teema Palveluverkko ja palvelurakenne

Väestöennusteen mukaan Kymenlaakson väestön ennustetaan pienentyvän 6 % vuoteen 2030. Myös palvelutarve kasvaa ikääntyvän väestön lisääntyessä. Hyvinvointialueen tavoitteena on vahvistaa digitaalisia lähipalveluita sekä lisätä liikkuvien palvelujen määrää. Sen lisäksi, että keskitämme neuvonnan ja asiakasohjauksen, lisäämme yhteisöllistä ja tuettua asumista. Tunnistamme myös palveluiden suurkuluttajat ja tarjoamme heille kohdennettuja palveluja. Palveluverkkouudistuksessa haetaan hyvinvointialueen toimitiloissa keskitetympiä ja tiivistetympiä ratkaisuja, jotka parantavat palvelujen saatavuutta. Suunnitelmissa on, että hyvinvointialueen aluehallitus tekee päätöksen palveluverkosta 12.12.2023. Palvelujärjestelmän muutosta raskaista kevyempiin on kuvattu kuvassa 3.

Kuva 3. Muutos raskaista kevyempiin palveluihin.

Teema Henkilöstö

Organisaation tärkeimmän voimavaran, henkilöstön, riittävän määrän ja osaamisen sekä työhyvinvoinnin varmistaminen on yksi merkittävimpiä edellytyksiä palveluiden saatavuuden takaamiseksi hyvinvointialueen asiakkaille. Vuosien 2024-2025 osalta työhyvinvoinnin ja henkilöstökokemuksen kehittämisen toimenpiteet ovat sekä strategian että tuottavuusohjelman myötä henkilöstöasioiden keskiössä.

Tuottavuusohjelman henkilöstöteemassa asioita edistetään tiiviissä yhteistyössä palvelutoiminnan ja henkilöstön kanssa muun muassa seuraavien osateemojen kautta:

- Työhyvinvointiin ja työkykyyn liittyvät toimenpiteet ja projektit
- Työnantajamielikuvatyöskentely; Veto- ja pitovoima -ohjelma
- Strategisen henkilöstösuunnittelun, resurssisuunnittelun ja rekrytoinnin kehittäminen
- Palkkaus- ja palkitsemismallien sekä työaikamallien kehittäminen
- Digikyvykkyyden parantaminen ja prosessien sujuvoittaminen Lean-menetelmin
- Muutoskyvykkyyden ja muutostoiminnan tukeminen osana Henkilöstö muutoksessa -ohjelmaa

Tuottavuusohjelman sekä Työnantajamielikuvaryhmän työskentelyssä henkilöstöltä ja sidosryhmiltä saaduista toimenpide-esityksistä ollaan tiivistämässä henkilöstöohjelmaa hyvinvointialueen strategian ja tuottavuusohjelman toteuttamiseksi.

Työhyvinvoinnin positiivista kehitystä ja sairauspoissaolokustannusten alenemista tuetaan muun muassa toimialakohtaisten ohjausryhmien, työkykyjohtamisen ja osatyökykyisten paremman huomioimisen kautta. Henkilöstöä osallistetaan varmistamaan oman työhyvinvoinnin toteutumista. Henkilöstökokemuksen paranemista edistetään muun muassa erillisen toimenpideohjelman kautta.

Strategisen henkilöstövoimavarojen suunnittelun edistämiseksi kehitetään henkilöstösuunnittelu- prosessia-, ohjeita- ja välineistöä. Olennaisena tarkastelukohteena ovat palvelutoiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset tehtäväkuvat, työskentelyajat ja henkilöstön osaamisen mahdollisimman laaja hyödyntäminen. Lisäksi sihteeriresurssien vahvistaminen siten, että muiden asiakas- ja potilastyön ammattilaisten työpanos kohdistuu optimaalisemmin asiakastyöhön. Varaudutaan myös siihen, että huomattava määrä henkilöstöstä eläköityy lähivuosien aikana ja SOTEPE-alan rekrytointitilanne muodostuu yhä haastavammaksi. Henkilöstöresurssien suunnittelussa ja muutoksissa painotetaan aktiivista tarkastelua asiakastarpeita vastaavan ja kestäväen palvelutuotannon kannalta sekä talouden raamissa pysymistä.

Tuottavuusohjelman myötä tarkastellaan oman henkilöstön määrän ja ostopalveluina hankittavan työvoiman tarkoituksenmukaista volyyymiä toiminnan vakauttamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi. Tämän myötä todennäköisesti kasvavia henkilöstömenoja tasapainotetaan muun muassa ostopalveluja vähentämällä. Palvelutoiminnan edellyttämän henkilöstömäärän varmistamiseksi ja ylitöiden määrän hillitsemiseksi tavoitellaan varahenkilöstöresurssin tarkoituksenmukaista kasvattamista ja toimintamallin edelleen kehittämistä.

Osaamisen varmistamisessa ja henkilöstön kehittämisessä keskeiset suunnittelukauden toimenpiteet keskittyvät erityisesti henkilöstön digikyvykkyyden lisäämiseen, opiskelijoiden työllistymiseen hyvinvointialueelle sekä täydennys- ja henkilöstökoulutusten systematiikan kehittämiseen huomioiden mahdolliset laki- tai asetusmuutokset. Osaamisen johtamisen toimilla tuetaan myös tuottavuusohjelman toimeenpanoa.

Teema Ostopalvelut

Ostopalvelu-teemassa tuottavuusohjelmaa toteutetaan sekä hankintatoimea kehittämällä, että hyödyntämällä harkitusti ostopalveluja palvelutuotannossa. Teemalle asetetut tavoitteet mahdollistuvat ennen kaikkea muissa teemoissa tehtävän kehitystyön ja uudistumisen kautta, joiden tuloksena tarve ostopalveluille vähenee.

Ostopalvelulle on asetettu tavoitteeksi, että päätökset palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tehdään tietoon pohjautuen. Tämä edellyttää, että vaihtoehtoja tunnistetaan ja analysoidaan riittävän ajoissa.

Hankintojen suunnitelmallisuutta on lisätty hankintasuunnitelma käyttönotolla, joka tehdään jatkossa talousarviovalmistelun yhteydessä. Hankintojen suunnittelu mahdollistaa niiden yhdistämisen ja priorisoinnin sekä laajentaa mahdollisuuksia hyödyntää yhteishankintoja.

Tuotantotapa-analyysin käyttöönotto on aloitettu 2023 ja tavoitteena ottaa se systemaattiseen käyttöön vuonna 2024. Sitä hyödynnetään arvioitaessa merkittävien ostopalveluiden jatkamista tai etsittäessä ratkaisuja hyvinvointialueen palvelutuotannon haasteisiin. Tavoitteena on löytää kustannusvaikuttavampia ratkaisuja etenkin korvaamaan runsasta vuokratyövoiman käyttöä. Vuoden 2024 alkupuolella on tarkoitus analysoida mm. perusterveydenhuollon vastaanottotoiminnan, lastensuojelun sijaishuollon sekä työ- ja päivätoiminnan tuotantotapavaihtoehtoja.

Vuoropuhelua markkinoiden kanssa on aloitettu vahvistamaan tiedottamalla entistä avoimemmin tulevista hankinnoista sekä lisäämällä markkinavuoropuheluiden käyttöä. Tavoitteena on lisätä markkinoiden osaamisen ja innovaatioiden hyödyntämistä palveluita hankittaessa. Tulevia hankintoja on julkaistu (hankintakalenteri.fi) 2023 keväästä alkaen. Hyvinvointialueen ostolaskudatan avoimuus arvioidaan toteuttavaksi vuonna 2024. Jatkokehittelyä vaatii oman toiminnan kustannusten avoimempi vertailu yksityisten tuottajien ja muiden hyvinvointialueiden välillä. Tavoitteena on lisätä hyvinvointialueen houkuttelevuutta palveluntuottajille ja sitä kautta lisät kilpailutuksissa saatujen tarjousten määriä.

Sidosryhmä hankinnat otetaan tarkasteluun tuottavuuden näkökulmasta. Sidosryhmäostojen käyttöä, sopimussisältöä sekä markkinoiden toimivuutta arvioidaan ja tarvittaessa sidosryhmähankintoja kilpailutetaan.

Hankinta- ja ostoprosessien kehittämisessä hyödynnetään digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Vuoden 2023 kevään aikana on käyttöön otettu uusia työkaluja mm. hankintojen suunniteluun ja sopimustenhallintaan. Vuonna 2024 on tarkoitus kehittää käyttäjäystävällinen malli hankintaehdotusten tekemiseen sekä automatisoida ostoprosesseja. Koulutusta henkilöstölle hankinnoista, ostoista ja sopimusten valvonnasta on järjestetty ja järjestetään säännöllisesti jatkossakin.

Hyvinvointialueneuvottelu Kymenlaakson hyvinvointialue

Aika: 5.12.2023 klo 10:00-14:00

Liite 5 Alueen oma nosto

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen erityiskysymykset)

Alueen edustajat toimialajohtajat Juhani Carlson, Marja-Liisa Mäntymaa ja Anu Salonen esittelevät asian

Ohje: 15 min / klo. xx.xx, **diat 33-34**

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukset aloittivat yhteistyöalueilla vuoden 2023 alusta. Tästä huolimatta hyvinvointialueiden omaa tilannekuvaa ja tilannekeskuksia tarvitaan ja ne tekevät yhteistyötä, tuottavat sekä välittävät tilannekuvaa YTA alueiden tilannekeskusten kanssa.

Hyvinvointialueen tilannekeskuksen tavoite on mahdollistaa SOTEPE palveluintegraatio ja parantaa tuottavuutta. Palvelujen tuottamisen optimointiin liittyvät yhteiset toimintaa- sekä tilannekuvaa tuottavat järjestelmät.

Pelastustoimessa on valmisteilla VN asetus valtakunnallisten ja alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden ja muun pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden kokoamisesta. Pelastustoimen osalta ei ole osoitettu erillistä rahoitusta YTA palvelujen tuottamiseen tai käynnistämiseen, kuten SOTE toimialalla on tehty. Asetus on valmisteltu virkatyönä sisäministeriössä ilman tarvittavaa yhteistyötä järjestämisvastuullisten hyvinvointialueiden kanssa eikä siinä ole selvitetty tilannekuvaan ja sen toiminnalliseen toteuttamiseen liittyviä kokonaisuuksia tai kustannusvaikutuksia.

Kymenlaakson hyvinvointialueen kyky pitää yllä toimintansa ajankohtaista so-te-pe-tilannekuvaa on olennainen osa kyvystämme varautua ja tarvittaessa tehdä toimenpiteitä yhteiskunnan poikkeustilanteissa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen varsinaisten tehtävien ohella hyvinvointialue on muiden yhteiskunnan varautumisen toimijoiden olennainen yhteistyötaho. Kymenlaakso on rajamaakuntana muita alueita alttiimpi kansainvälisille ongelmille. Sellaisten häiriöiden hoito edellyttää korkealaatuista paikallista osaamista, ja lisäksi ne voivat vaatia so-te-pe-toimijoilta poikkeustilanteissa resursseja, jotka ovat pois väestön normaalien palvelujen hoitamisesta. Kymenlaakson näkökulmasta on siis tärkeää, että alueen erityisriskit ja merkitys valtakunnalliselle varautumiselle on realistinen toimintaa ohjaavissa ministeriöissä, ja että hyvinvointialueella on varautumiseen ja tarvittaessa toimenpiteisiin riittävät resurssit.

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainotusta.
2. Alueen on kevennettävä palvelurakennetta, kehitettävä tarkoituksenmukaista palveluverkkoa sekä määrätietoisesti lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
  1. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
  2. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
  3. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.